

KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 2659/2000**af 29. november 2000****om anvendelse af traktatens artikel 81, stk. 3, på kategorier af forsknings- og udviklingsaftaler****(EØS-relevant tekst)**

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning (EØF) nr. 2821/71 af 20. december 1971 om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af aftaler, vedtagelser og samordnet praksis⁽¹⁾, senest ændret ved akten vedrørende Østrigs, Finlands og Sveriges tiltrædelse, særlig artikel 1, stk. 1, litra b),

under henvisning til offentliggørelsen af udkastet til forordning⁽²⁾,

efter høring af Det Rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopol-spørgsmål, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Kommissionen kan i henhold til forordning (EØF) nr. 2821/71 ved forordning anvende traktatens artikel 81, stk. 3 (tidligere artikel 85, stk. 3), på visse af de af artikel 81, stk. 1, omfattede kategorier af aftaler, vedtagelser og samordnet praksis, hvis indhold går ud på forskning og udvikling af produkter eller fremgangsmåder, indtil disse har nået stadiet for industriel anvendelse, og udnyttelse af resultaterne, heri indbefattet bestemmelser om intellektuelle ejendomsrettigheder.

(2) I henhold til traktatens artikel 163, stk. 2, skal Fællesskabet opmuntre virksomheder, herunder små og mellemstore virksomheder, i deres indsats for forskning og teknologisk udvikling af høj kvalitet og støtte deres samarbejdsbestræbelser. I henhold til Rådets afgørelse 1999/65/EF af 22. december 1998 om regler for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse i forskning samt regler for formidling af forskningsresultater med henblik på gennemførelse af De Europæiske Fællesskabers femte rammeprogram (1998-2002)⁽³⁾ og Kommissionens forordning (EF) nr. 996/1999⁽⁴⁾ om gennemførelse af afgørelse 1999/65/EF skal der samarbejdes om gennemførelsen af indirekte forsknings- og teknologiudviklingsaktioner, hvortil der ydes støtte under Fællesskabets femte rammeprogram.

(3) Aftaler om fælles gennemførelse af forskningsarbejde eller fælles udvikling af forskningsresultaterne indtil, men ikke omfattende, en industriel udnyttelse falder generelt ikke ind under traktatens artikel 81, stk. 1. Under visse omstændigheder, bl.a. når aftaleparterne aftaler ikke at udføre andet forsknings- og udviklingsarbejde på samme område, således at en part afskæres fra at opnå konkurrencefordele frem for de andre parter, kan sådanne aftaler dog være omfattet af artikel 81, stk. 1, og de bør derfor være omfattet af denne forordning.

(4) Med hjemmel i forordning (EØF) nr. 2821/71 har Kommissionen bl.a. vedtaget forordning (EØF) nr. 418/85 af 19. december 1984 om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af aftaler vedrørende forskning og udvikling⁽⁵⁾, senest ændret ved forordning (EF) nr. 2236/97⁽⁶⁾. Forordning (EØF) nr. 418/85 udløber den 31. december 2000.

(5) En ny forordning må både sikre en effektiv beskyttelse af konkurrencen og give virksomhederne tilstrækkelig retssikkerhed. Ved virkeliggørelsen af disse mål bør der tages hensyn til behovet for at forenkle den administrative kontrol og lovgivningsrammerne i videst mulige omfang. For forsknings- og udviklingsaftaler mellem parter, der ikke når op over en vis, nærmere fastsat markedsstyrke, kan det med hensyn til anvendelsen af artikel 81, stk. 3, generelt antages, at deres positive virkninger vil opveje enhver negativ indvirkning på konkurrencen.

(6) I henhold til forordning (EØF) nr. 2821/71 skal den af Kommissionen vedtagne fritagelsesforordning fastlægge, hvilke typer aftaler, vedtagelser og samordnet praksis den finder anvendelse på, angive, hvilke begrænsninger eller bestemmelser der må eller ikke må optræde i disse aftaler eller vedtagelser eller denne samordnede praksis, og fastsætte, hvilke klausuler disse aftaler eller vedtagelser eller denne samordnede praksis skal indeholde, eller hvilke øvrige betingelser de skal opfylde.

(7) Det er hensigtsmæssigt at opgive den hidtidige fremgangsmåde med at opregne, hvilke aftalebestemmelser der er omfattet af fritagelsen, og i stedet lægge større vægt på at fastlægge, hvilke kategorier af aftaler der er fritaget, når en nærmere fastsat grænse for markedsstyrke ikke er overskredet, og hvilke begrænsninger eller

⁽¹⁾ EFT L 285 af 29.12.1971, s. 46.

⁽²⁾ EFT C 118 af 27.4.2000, s. 3.

⁽³⁾ EFT L 26 af 1.2.1999, s. 46.

⁽⁴⁾ EFT L 122 af 12.5.1999, s. 9.

⁽⁵⁾ EFT L 53 af 22.2.1985, s. 5.

⁽⁶⁾ EFT L 306 af 11.11.1997, s. 12.

bestemmelser sådanne aftaler ikke må indeholde. Dette stemmer overens med en økonomisk baseret fremgangsmåde med vurdering af aftalernes virkninger på det relevante marked.

- (8) Ved anvendelsen af artikel 81, stk. 3, ved forordning er det ikke nødvendigt at fastslå, hvilke aftaler der kan falde ind under artikel 81, stk. 1. Ved en individuel bedømmelse af aftaler i henhold til artikel 81, stk. 1, skal der tages hensyn til en række faktorer, navnlig markedsstrukturen på det relevante marked.
- (9) Gruppefritagelsen bør begrænses til aftaler, der med tilstrækkelig sikkerhed kan antages at opfylde betingelserne i artikel 81, stk. 3.
- (10) Samarbejde om forskning og udvikling samt om udnyttelse af resultaterne bidrager generelt til at fremme den tekniske og økonomiske udvikling ved at øge udvekslingen af knowhow mellem aftaleparterne, hindre dobbeltarbejde inden for forskning og udvikling, fremme udvekslingen af supplerende knowhow med de deraf følgende fordele og muliggøre en rationel produktion eller udnyttelse af de produkter eller metoder, der er resultatet af forsknings- og udviklingsarbejdet.
- (11) Fælles udnyttelse af resultaterne kan betragtes som en naturlig konsekvens af det i fællesskab udførte forsknings- og udviklingsarbejde. En sådan udnyttelse kan antage forskellige former, såsom produktion, udnyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, som i væsentlig grad bidrager til den tekniske og økonomiske udvikling, eller markedsføring af nye produkter.
- (12) En øget og mere effektiv forskning og udvikling vil normalt komme forbrugerne til gode ved at resultere i nye eller forbedrede produkter og tjenester eller i lavere priser som følge af nye og forbedrede produktionsmetoder.
- (13) For at opnå fordelene ved og virkeliggøre målene for fælles forskning og udvikling bør denne forordning også kunne finde anvendelse på bestemmelser i forsknings- og udviklingsaftaler, der ikke udgør det primære formål med disse aftaler, men som er direkte knyttet til og nødvendige for deres gennemførelse.
- (14) For at retfærdiggøre fritagelsen bør den fælles udnyttelse angå produkter eller fremstillingsmetoder, hvortil det er afgørende nødvendigt at kunne udnytte resultaterne af forsknings- og udviklingsarbejdet, og hver af de deltagende virksomheder bør have mulighed for at udnytte ethvert resultat, den måtte ønske. Når universiteter, forskningsinstitutter eller virksomheder, der leverer forskning og udvikling på et kommercielt grundlag, men normalt ikke beskæftiger sig med udnyttelse af resultaterne, deltager i denne forskning og udvikling, bør de kunne aftale udelukkende at udnytte forsknings- og

udviklingsresultaterne til yderligere forskning. For at fremme samarbejde mellem parter med komplementære færdigheder bør ikke-konkurrerende virksomheder tilsvarende kunne aftale at begrænse deres udnyttelsesret til et eller flere tekniske anvendelsesområder.

- (15) Fritagelsen efter denne forordning bør kun omfatte aftaler om forskning og udvikling, der ikke giver virksomhederne mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de berørte varer eller tjenesteydelser. Aftaler mellem konkurrenter, der på markedet for de produkter eller tjenesteydelser, som kan blive forbedret eller erstattet ved hjælp af disse forsknings- og udviklingsresultater, på tidspunktet for aftalens indgåelse tilsammen har en markedsandel, der overstiger en nærmere fastsat grænse, bør udelukkes fra gruppefritagelsen.
- (16) For at sikre en effektiv konkurrence i perioden med fælles udnyttelse af resultaterne, bør det fastsættes, at gruppefritagelsen ikke længere finder anvendelse, dersom aftaleparterne for de produkter, der er et resultat af det fælles forsknings- og udviklingsarbejde, tilsammen får en markedsandel, der overstiger en vis grænse. Fritagelsen bør — uanset aftaleparternes markedsandele inden for de pågældende produkter — fortsat gælde i en vis periode efter påbegyndelsen af den fælles udnyttelse af resultaterne, således at aftaleparternes markedsandele kan nå at stabilisere sig efter introduktionen af et måske helt nyt produkt, og således at de sikres en vis afskrivningsperiode for deres investeringer.
- (17) Denne forordning bør ikke føre til fritagelse af aftaler, der indeholder begrænsninger, som ikke er nødvendige for at opnå ovennævnte positive virkninger. Visse alvorlige konkurrencebegrænsninger, såsom begrænsninger i parternes frie adgang til at gennemføre forskning og udvikling på områder uden forbindelse med aftalen, fastsættelse af priser over for tredjemand, begrænsning af produktion eller salg, opdeling af markeder eller kunder eller begrænsninger i adgangen til passivt salg af aftaleprodukterne på de andre parters områder, bør principielt være udelukket fra at kunne falde ind under gruppefritagelsen efter denne forordning, uanset størrelsen af de deltagende virksomheders markedsandel.
- (18) Markedsandelstærsklen, undtagelsen fra fritagelsen af visse aftaler og de betingelser, der fastsættes i forordningen, sikrer normalt, at aftaler, der er omfattet af gruppefritagelsen, ikke giver de deltagende virksomheder mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende produkter eller tjenester.
- (19) I konkrete tilfælde, hvor aftaler, der falder ind under denne forordning, alligevel har virkninger, der er uforenelige med traktatens artikel 81, stk. 3, bør Kommissionen kunne tilbagekalde gruppefritagelsen.

(20) Aftaler mellem virksomheder, der ikke er indbyrdes konkurrerende producenter af produkter, som vil kunne blive forbedret eller erstattet som følge af resultaterne af forsknings- og udviklingsarbejdet, vil kun under ekstraordinære omstændigheder kunne udelukke den effektive konkurrence. Sådanne aftaler bør derfor kunne falde ind under gruppefritagelsen uanset markedsandelen, og der bør åbnes mulighed for at forholde sig til sådanne ekstraordinære tilfælde ved at tilbagekalde fritagelsen efter denne forordning.

(21) Aftaler om forskning og udvikling er ofte af langvarig karakter, navnlig når der er tale om samarbejde, der også omfatter udnyttelse af resultaterne, og denne forordnings gyldighedsperiode bør derfor fastsættes til ti år.

(22) Denne forordning berører ikke anvendelsen af traktatens artikel 82.

(23) I overensstemmelse med princippet om fællesskabsrettens forrang bør ingen foranstaltning truffet på grundlag af nationale konkurrenceregler være til skade for den ensartede anvendelse af Fællesskabets konkurrenceregler inden for hele fællesmarkedet eller for den fulde virkning af enhver foranstaltning truffet til gennemførelse heraf, herunder nærværende forordning —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Fritagelse

1. I henhold til artikel 81, stk. 3, og på de i denne forordning fastsatte betingelser erklæres traktatens artikel 81, stk. 1, herved uanvendelig på aftaler mellem to eller flere virksomheder (herefter benævnt »parterne«) om de vilkår, hvorpå disse virksomheder gennemfører:

- a) fælles forskning i og udvikling af produkter eller produktionsmetoder og fælles udnyttelse af resultaterne af denne forskning og udvikling, eller
- b) fælles udnyttelse af resultaterne af forskning i og udvikling af produkter eller produktionsmetoder, der er gennemført i fællesskab i henhold til en mellem samme parter tidligere indgået aftale, eller
- c) fælles forskning i og udvikling af produkter eller produktionsmetoder uden fælles udnyttelse af resultaterne.

Denne fritagelse finder anvendelse, for så vidt som disse aftaler (herefter benævnt »forsknings- og udviklingsaftaler«) indeholder konkurrencebegrænsninger, der falder ind under artikel 81, stk. 1.

2. Fritagelsen efter stk. 1 finder også anvendelse på bestemmelser i forsknings- og udviklingsaftaler, der ikke udgør hovedformålet med disse aftaler, men er direkte knyttet til og nødvendige for deres gennemførelse, bl.a. bestemmelser om, at parterne i aftalens løbetid ikke uafhængigt eller sammen med tredjeparter må gennemføre forskning og udvikling på det

område, aftalen omhandler, eller på et område i nær tilknytning hertil.

Første afsnit gælder dog ikke for bestemmelser, der har samme formål som de konkurrencebegrænsninger, der er opregnet i artikel 5, stk. 1.

Artikel 2

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

- 1) »aftale«: en aftale, en vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder eller en samordnet praksis
- 2) »deltagende virksomheder«: virksomheder, der er parter i forsknings- og udviklingsaftalen, og deres respektive forbundne virksomheder
- 3) »forbundne virksomheder«:
 - a) virksomheder, hvori en af parterne i forsknings- og udviklingsaftalen direkte eller indirekte
 - i) kan udøve mere end halvdelen af stemmerettighederne, eller
 - ii) kan udpege mere end halvdelen af medlemmerne af bestyrelsen, direktionen eller andre organer, som repræsenterer virksomheden i retlig henseende, eller
 - iii) har ret til at lede virksomhedens forretninger
 - b) virksomheder, der direkte eller indirekte har de i litra a) nævnte rettigheder eller beføjelser over en af parterne i forsknings- og udviklingsaftalen
 - c) virksomheder, hvori en af de i litra b) omhandlede virksomheder direkte eller indirekte har de i litra a) nævnte rettigheder eller beføjelser
 - d) virksomheder, hvori en af parterne i forsknings- og udviklingsaftalen sammen med en eller flere virksomheder, der er omhandlet i litra a), b) eller c), eller hvori to eller flere af disse virksomheder i fællesskab har de i litra a) nævnte rettigheder eller beføjelser
 - e) virksomheder, hvori de i litra a) nævnte rettigheder eller beføjelser i fællesskab indehaves af:
 - i) parter i forsknings- og udviklingsaftalen eller deres respektive forbundne virksomheder, som omhandlet i litra a)-d), eller
 - ii) en eller flere parter i forsknings- og udviklingsaftalen eller en eller flere af deres forbundne virksomheder, som omhandlet i litra a)-d), og en eller flere tredjemænd
- 4) »forskning og udvikling«: erhvervelse af knowhow om produkter eller produktionsmetoder og gennemførelse af teoretiske analyser, systematiske undersøgelser eller forsøg, herunder forsøgsproduktion, teknisk afprøvning af produkter eller metoder, etablering af de fornødne faciliteter og opnåelse af intellektuelle ejendomsrettigheder på resultaterne

- 5) »produkt«: en vare og/eller tjeneste, herunder såvel mellem-liggende produkter og/eller tjenester som færdige produkter og/eller tjenester
- 6) »aftalemetode«: en teknologi eller produktionsmetode, der er opnået som resultat af fælles forskning og udvikling
- 7) »aftaleprodukt«: et produkt, der er opnået som resultat af fælles forsknings- eller udviklingsarbejde eller fremstillet eller frembragt under anvendelse af aftalemetoden
- 8) »udnyttelse af resultaterne«: fremstilling eller distribution af aftaleprodukterne, anvendelse af aftalemetoderne, overdragelse af eller meddelelse af licens på intellektuelle ejendomsrettigheder eller meddelelse af knowhow til brug for sådan fremstilling eller anvendelse
- 9) »intellektuelle ejendomsrettigheder«: industrielle ejendomsrettigheder, copyright og beslægtede rettigheder
- 10) »knowhow«: en samling ikke-patentbeskyttet praktisk information opnået gennem forsøg og afprøvning, der er hemmelig, væsentlig og identificeret; i denne forbindelse forstås ved »hemmelig«, at denne knowhow ikke er almindeligt kendt eller lettilgængelig; ved »væsentlig« forstås, at den omfatter viden, der er nødvendig for fremstillingen af aftaleprodukterne eller anvendelsen af aftalemetoden, og ved »identificeret« forstås, at den er beskrevet på en sådan måde, at det kan afgøres, om den opfylder hemmeligheds- og væsentlighedskriterierne
- 11) »fælles forskning og udvikling« eller »fælles udnyttelse af resultaterne«: når arbejdet i forbindelse hermed
- a) udføres af et fælles forskerhold, en fælles enhed eller en fælles virksomhed
- b) i fællesskab overlades til tredjemand, eller
- c) fordeles mellem parterne, således at disse specialiserer sig i forskning, udvikling, produktion eller distribution
- 12) »konkurrerende virksomhed«: en virksomhed, der udbyder et produkt, der kan blive forbedret eller erstattet af aftaleproduktet (aktuel konkurrent), eller en virksomhed, der realistisk kan antages at ville foretage de yderligere investeringer eller afholde de yderligere omstillingsomkostninger, der er nødvendige for at komme ind på det relevante marked som reaktion på en mindre, men permanent stigning i de relative priser (potentiel konkurrent)
- 13) »det relevante marked for aftaleprodukterne«: det eller de relevante produktmarkeder og geografiske marked(er), som aftaleprodukterne tilhører.

Artikel 3

Betingelser for fritagelse

1. Fritagelsen efter artikel 1 gælder på de betingelser, der fastsættes i stk. 2-5.
2. Alle parter skal have adgang til resultaterne af den fælles forskning og udvikling med henblik på yderligere forskning eller udnyttelse. Forskningsinstitutter, universiteter og virksom-

heder, der leverer forskning og udvikling på et kommercielt grundlag, men normalt ikke beskæftiger sig med udnyttelse af resultaterne, kan dog aftale kun at udnytte resultaterne til yderligere forskning.

3. Når forsknings- og udviklingsaftalen kun vedrører fælles forskning og udvikling, skal hver af parterne frit og uafhængigt kunne udnytte resultaterne af den fælles forskning og udvikling samt enhver knowhow, der fandtes forinden, og som måtte være nødvendig for en sådan udnyttelse, medmindre andet gælder i henhold til stk. 2. Denne udnyttelsesret kan begrænses til et eller flere tekniske anvendelsesområder, når parterne på tidspunktet for aftalens indgåelse ikke er konkurrerende virksomheder.

4. De resultater, der udnyttes i fællesskab, skal være beskyttet af intellektuelle ejendomsrettigheder eller udgøre knowhow, som i væsentlig grad bidrager til den tekniske eller økonomiske udvikling, og disse resultater skal være af afgørende betydning for fremstillingen af aftaleprodukterne eller anvendelsen af aftalemetoderne.

5. Virksomheder, der i tilfælde af en specialisering mellem parterne har fået overdraget at fremstille produkter, skal være forpligtede til at efterkomme ordrer på leverancer fra alle parter, medmindre forsknings- og udviklingsaftalen også omfatter fælles distribution.

Artikel 4

Markedsandelstærskel og fritagelsens varighed

1. Er de deltagende virksomheder ikke konkurrerende virksomheder, gælder fritagelsen efter artikel 1, så længe forsknings- og udviklingsarbejdet gennemføres. I tilfælde af fælles udnyttelse af dets resultater fortsætter fritagelsen med at gælde i syv år fra den dato, hvor aftaleprodukterne første gang markedsføres på fællesmarkedet.

2. Er to eller flere af de deltagende virksomheder konkurrerende virksomheder, gælder fritagelsen efter artikel 1 kun i den i stk. 1 omhandlede periode, såfremt de deltagende virksomheder på tidspunktet for forsknings- og udviklingsaftalens indgåelse ikke tilsammen har en markedsandel på over 25 % på det relevante marked for de produkter, der kan blive forbedret eller erstattet af aftaleprodukterne.

3. Efter udløbet af den i stk. 1 omhandlede periode fortsætter fritagelsen med at gælde, så længe de deltagende virksomheder ikke tilsammen har en markedsandel på over 25 % på det relevante marked for aftaleprodukterne.

Artikel 5

Aftaler udelukket fra fritagelsen

1. Fritagelsen efter artikel 1 gælder ikke for forsknings- og udviklingsaftaler, der direkte eller indirekte, alene eller kombineret med andre faktorer, som parterne har afgørende indflydelse på, har til formål:

- a) at begrænse de deltagende virksomheders frie adgang til at gennemføre forskning og udvikling uafhængigt eller i samarbejde med tredjemand på et område uden forbindelse med det område, forsknings- og udviklingsarbejdet omhandler, eller efter dets afslutning på det område, det omhandler, eller på et beslægtet område
- b) at afskære parterne fra efter gennemførelsen af forsknings- og udviklingsarbejdet at anfægte gyldigheden af intellektuelle ejendomsrettigheder, som aftaleparterne er i besiddelse af på fællesmarkedet, og som er relevante for forsknings- og udviklingsarbejdet, eller fra efter forsknings- og udviklingsaftalens udløb at anfægte gyldigheden af intellektuelle ejendomsrettigheder på resultater af den fælles forskning og udvikling, som aftaleparterne er i besiddelse af på fællesmarkedet; dette berører dog ikke muligheden for at aftale, at forsknings- og udviklingsaftalen ophører i tilfælde af, at en af parterne anfægter gyldigheden af sådanne intellektuelle ejendomsrettigheder
- c) at begrænse produktion eller salg
- d) at fastsætte priser for salg af aftaleproduktet til tredjemand
- e) at pålægge parterne begrænsninger med hensyn til, hvilke kunder de må sælge til efter udløbet af en periode på syv år fra den første markedsføring af aftaleprodukterne på fællesmarkedet
- f) at afskære en part fra passivt salg af aftaleprodukter på de andre parters område
- g) at afskære parterne fra at markedsføre aftaleprodukterne eller føre en aktiv salgspolitik for dem på de andre aftaleparter respektive områder inden for fællesmarkedet efter udløbet af en periode på syv år efter den første markedsføring af aftaleprodukterne på fællesmarkedet
- h) at afskære parterne fra at meddele licenser til tredjemand på fremstilling af aftaleprodukterne eller anvendelse af aftalemetoderne, når aftalen ikke indeholder bestemmelse om, at mindst en af parterne kan udnytte resultaterne af den fælles forskning og udvikling, eller når sådan udnyttelse ikke sker
- i) at pålægge parterne pligt til at nægte at efterkomme ordrer fra brugere eller forhandlere på deres respektive områder, som vil videresælge produkterne i andre områder inden for fællesmarkedet
- j) at pålægge parterne pligt til at vanskeliggøre brugeres eller forhandleres køb af aftaleprodukter hos andre forhandlere inden for fællesmarkedet, herunder navnlig til at gøre intellektuelle ejendomsrettigheder gældende eller træffe foranstaltninger med henblik på at vanskeliggøre enten brugeres eller forhandleres køb af produkter, der lovligt er bragt i handelen inden for Fællesskabet af en anden aftalepart eller

med dennes samtykke, eller disses markedsføring af dem inden for fællesmarkedet.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse på:

- a) fastsættelse af produktionsmål, når udnyttelsen af resultaterne omfatter fælles produktion af aftaleprodukterne
- b) fastsættelse af salgsmål og priser over for direkte kunder, når udnyttelsen af resultaterne omfatter fælles distribution af aftaleprodukterne.

Artikel 6

Anvendelse af markedsandelstærsklerne

1. Ved anvendelsen af den i artikel 4 fastsatte markedsandelstærskel gælder følgende:

- a) Markedsandelen beregnes på grundlag af omsætningen på markedet; foreligger der ingen oplysninger om en deltagende virksomheds omsætning på markedet, kan dens markedsandel fastlægges skønsmæssigt på grundlag af andre pålidelige markedsoplysninger, herunder de afsatte mængder.
- b) Markedsandelen beregnes på grundlag af oplysninger vedrørende det foregående kalenderår.
- c) Ved beregningen af markedsandele fordeles markedsandelen for virksomheder omhandlet i artikel 2, nr. 3, litra e), ligeligt mellem hver af de virksomheder, der har de i artikel 2, nr. 3, litra a), nævnte rettigheder og beføjelser.

2. Hvis den i artikel 4, stk. 3, fastsatte markedsandel indledningsvis ikke overstiger 25 %, men efterfølgende overskrider denne grænse uden dog at overstige 30 %, gælder fritagelsen efter artikel 1 fortsat i to på hinanden følgende kalenderår efter det år, hvor 25 %-grænsen første gang blev overskredet.

3. Hvis den i artikel 4, stk. 3, fastsatte markedsandel indledningsvis ikke overstiger 25 %, men efterfølgende overstiger 30 %, gælder fritagelsen efter artikel 1 fortsat i et kalenderår efter det år, hvor 30 %-grænsen første gang blev overskredet.

4. Anvendelsen af stk. 2 og 3 kan ikke kombineres med det resultat, at en periode på to kalenderår overskrides.

Artikel 7

Tilbagekaldelse

Kommissionen kan i medfør af artikel 7 i forordning (EØF) nr. 2821/71 tilbagekalde en fritagelse efter denne forordning, hvis den i et konkret tilfælde enten på eget initiativ eller på begæring af en medlemsstat eller en fysisk eller juridisk person, der

kan påberåbe sig en berettiget interesse, konstaterer, at en forsknings- og udviklingsaftale, som er omfattet af fritagelsen efter artikel 1, alligevel har virkninger, som er uforenelige med betingelserne i traktatens artikel 81, stk. 3, og navnlig når

- a) forsknings- og udviklingsaftalen i væsentlig grad vanskeliggør tredjemands gennemførelse af forskning og udvikling på det relevante område som følge af den begrænsede forskningskapacitet, der er til rådighed andetsteds
- b) forsknings- og udviklingsaftalen som følge af den særlige struktur på udbudssiden i væsentlig grad vanskeliggør tredjemands adgang til markedet for aftaleprodukterne
- c) aftaleparterne uden objektiv gyldig grund ikke udnytter resultaterne af den fælles forskning og udvikling
- d) aftaleprodukterne ikke på hele fællesmarkedet eller en væsentlig del heraf er udsat for effektiv konkurrence fra identiske produkter eller produkter, som på grund af deres egenskaber, pris og anvendelsesformål af brugerne anses for at svare dertil

- e) den effektive konkurrence inden for forskning og udvikling på et bestemt marked vil blive udelukket som følge af forsknings- og udviklingsaftalen.

Artikel 8

Overgangsperiode

I perioden fra 1. januar 2001 til 30. juni 2002 finder forbuddet i traktatens artikel 81, stk. 1, ikke anvendelse på aftaler, der allerede var i kraft den 31. december 2000, som ikke opfylder betingelserne for fritagelse efter denne forordning, men som opfylder betingelserne for fritagelse efter forordning (EØF) nr. 418/85.

Artikel 9

Forordningens gyldighed

Denne forordning træder i kraft den 1. januar 2001.

Den udløber den 31. december 2010.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 29. november 2000.

På Kommissionens vegne

Mario MONTI

Medlem af Kommissionen